

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสาธารณชน จากการกระทำของสุนัขบ้าน

ปัทมาพร คชภักดี¹

รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ²

บทคัดย่อ

สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมาก มีการเลี้ยงสุนัขกันอย่างแพร่หลาย แต่ทว่าสุนัขที่มีการเลี้ยงนั้นก็ไม่ได้เป็นสุนัขที่เป็นมิตรกับสาธารณชนทั่วไปทุกสายพันธุ์ ยังคงมีบางสายพันธุ์ที่มีลักษณะนิสัยดุร้ายและสามารถทำอันตรายต่อสาธารณชนได้ บางกรณีทำให้สาธารณชนได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ แต่บางกรณีสาธารณชนได้รับอันตรายอันเกิดแก่ชีวิตก็มี สาเหตุก็มาจากการที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุมดูแลการเลี้ยงสุนัขนั่นเอง โดยมากแล้วสาธารณชนมักจะได้รับอันตรายจากการถูกสุนัขบ้านทำร้ายบนท้องถนนหรือในทางสาธารณะ โดยบุคคลที่เป็นเจ้าของสุนัขขาดความระมัดระวังในการควบคุมการเลี้ยงสุนัข มักมีการปล่อยให้สุนัขออกมานอกบริเวณที่เลี้ยงโดยไม่ใช้อุปกรณ์ลากจูงหรือมีบุคคลควบคุมดูแลสุนัข จึงเป็นก่อให้เกิดอันตราย ต่อสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขได้

สาเหตุของการที่สุนัขบ้านทำอันตรายต่อสาธารณชนนั้นมีปัญหาที่สำคัญในทางกฎหมาย 2 ประการ คือ ปัญหาประการแรกเป็นปัญหาที่ไม่มีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเข้ามาควบคุมดูแลควบคุมการเลี้ยงสุนัขบ้าน ปัจจุบันยังมีเพียงแต่พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 เท่านั้นที่เข้ามาควบคุมพฤติกรรมของสาธารณชนไม่ให้มีการทารุณกรรมสุนัขและต้องการให้สาธารณชนมีการจัดสวัสดิภาพของการเลี้ยงสุนัขให้ถูกสุขลักษณะเท่านั้น แต่กลับไม่มีกฎหมายเข้ามาควบคุมบุคคลผู้เป็นเจ้าของสุนัขในการเลี้ยงสุนัขที่ปล่อยให้สุนัขในความครอบครองของตนเองนั้นไปทำร้ายต่อสาธารณชนอื่นแต่อย่างใด และปัญหาประการที่สองเป็นปัญหาของการไม่มีบทลงโทษที่จะลงโทษบุคคลผู้เป็นเจ้าของสุนัขที่ไม่ใช้ความระมัดระวังในการเลี้ยงสุนัข ทำให้สุนัขที่เลี้ยงนั้นไปทำอันตรายแก่สาธารณชนอื่น เมื่อไม่มีกฎหมายเข้ามาควบคุมดูแลบุคคลผู้ทำการเลี้ยงสุนัขบ้านและไม่มีบทลงโทษสำหรับเจ้าของสุนัขบ้านที่ชัดเจนเพียงพอ สาธารณชนผู้รับผลร้ายจากการกระทำของสุนัขบ้านต้องไปอาศัยอำนาจของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายอาญาเพื่อดำเนินการเรียกร้องและลงโทษบุคคลผู้เป็นเจ้าของสุนัขบ้านก็จะทำให้ไม่มีมาตรการใด ๆ ที่จะสามารถเยียวยาสาธารณชนผู้รับผลร้ายจากการกระทำของสุนัขบ้านได้

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ทำการศึกษามาตรการควบคุมการเลี้ยงสุนัขในต่างประเทศเพื่อทำการเสนอแนะแนวทางแก้ไขมาตรการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้าน โดยควรมีการจัดทำกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเข้ามาควบคุมดูแลบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

¹ นักศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สุนัขบ้านในการเลี้ยงสุนัขบ้านและกำหนดบทลงโทษบุคคลผู้เป็นเจ้าของสุนัขบ้านที่สุนัขบ้านนั้นไปทำอันตรายต่อสาธารณชนทั้งทางแพ่งและทางอาญาเป็นการเฉพาะก็จะสามารถแก้ไขปัญหาดังที่กล่าวมาและสามารถให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้านได้อีกทางหนึ่งด้วย

ABSTRACT

Dogs are very popular with the public. Dogs are widely available. But dogs that are fed is not a dog friendly to the general public of all breeds. There are still some species that are fierce and can harm the public. Some cases make the public suffer physical or mental harm. But in some cases, the public has been harmed by life. The cause is that there is no legal basis to take care of the dog itself. In many cases, the public is often at risk of being attacked by domestic dogs on the street or in public places. The person who owns the dog is not careful to control the dog. Dogs are often left out of the feeding area without towing equipment or dogs. This is a public danger of the dog.

The cause of domestic dog harm to the public has two important legal issues is the problem is the first problem is that there is no law at the level of the regulator to take care of the domestic dog. Currently, only the Preventing and Preventing Cruelty to Animals Act BE 2557, which regulates public behavior, does not allow for the abuse of dogs and requires the public to ensure the welfare of dogs is hygienic. But there is no law governing the person who owns a dog in a dog that let dogs in their possession hurt the public in any way. And the second problem is the problem of no penalties to punish a dog owner who does not take care of the dog. Make the dog to hurt other public. When there is no law governing the person who feeds the house and no penalties for the owner of the house are clear enough. The public, the perpetrators of domestic dog abuse, have to rely on the Civil and Commercial Code and the Penal Code to handle the petition and punish the person who owns the house dog, so there will be no remedial measures. The public has been harmed by the acts of domestic Therefore, this thesis has studied dog control measures in foreign countries to suggest solutions to the measures to protect the rights and freedom of the public from the actions of domestic dogs. Laws should be in place at the level of the law to supervise the owner of dogs in the home dog and the penalties for individuals who own the house dog dogs to civil and civil. The only way to solve such problems is to protect the rights and freedoms of the domestic dog.

1 บทนำ

การเลี้ยงสุนัขได้รับความนิยมในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เฉพาะแต่ในปี พ.ศ. 2549 จำนวนสุนัขที่มีการเลี้ยงดูเฉพาะแต่ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครก็มีประมาณ 1,553,703 ตัว ส่วนสุนัขที่ไม่มีเจ้าของนั้นในปี พ.ศ. 2557 มีการสำรวจจำนวนสุนัขที่ไม่มีเจ้าของหรือสุนัขจรจัดมีประมาณ 700,000 ตัว เป็นเพศผู้ประมาณ 370,000 ตัว และเพศเมีย 340,000 ตัว โดยหากสุนัขเพศเมีย 1 ตัว มีโอกาสที่จะคลอดลูกได้มากถึง 10 ตัวต่อปี จะพบว่าในแต่ละปีจะมีสุนัขจรจัดเพิ่มขึ้นมากถึง 3,400,000 ตัว ด้วย

ภาวะของจำนวนสุนัขที่เพิ่มมากขึ้นเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนชาวไทยอาจได้รับผลกระทบจากการเพิ่มจำนวนที่รวดเร็วของสุนัข เช่น การถูกสุนัขจู่โจมหรือทำร้าย การติดเชื้อพิษสุนัขบ้า เป็นต้น ในปัจจุบันแม้ว่าจะมีกฎหมายและการณรงค์ให้มีการคุมครองสิทธิของสัตว์โดยเฉพาะสุนัขเป็นจำนวนมาก แต่การให้การคุ้มครองแก่สิทธิของสัตว์มากเกินไปโดยละเลยต่อความปลอดภัยของสิทธิของมนุษย์ก็จะทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาได้

แม้ว่าโดยธรรมชาติของสุนัขโดยทั่วไปแล้วจะเป็นมิตรและไม่ทำร้ายมนุษย์ แต่ก็มีสุนัขอีกจำนวนหนึ่งที่สามารถก่อให้เกิดอันตรายแก่มนุษย์ได้ เช่น อเมริกันพิทบูล เทอร์เรีย (American Pit Bull Terrier) ร็อตไวเลอร์ (Rottweilers) เยอรมันเชพเพิร์ด (German Shepherd) อลาสกา มาลามิว (Alaskan Malamutes) โดเบอร์แมน พินเชอร์ (Doberman Pinschers) พรีชา คานารีโอ (Presa Canario) บางแก้ว ลาบราดอร์ เป็นต้น ในจำนวนสุนัขพันธุ์เหล่านี้มีบางพันธุ์ที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ทำร้ายมนุษย์ทั้งต่อผู้ที่เป็นเจ้าของสุนัขเอง ญาติพี่น้องหรือแม้กระทั่งประชาชนที่มิได้มีความเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูสุนัขเลย เช่น วันที่ 7 มีนาคม 2559 การที่ประชาชนได้ถูกสุนัขจรจัดกัดขณะนำเงินไปฝากธนาคาร วันที่ 1 สิงหาคม 2555 ที่กรุงเทพมหานคร สุนัขสายพันธุ์ลาบราดอร์ สีดำเพศผู้ อายุ 5 ปี กัดเด็กทารกอายุ 9 วัน เสียชีวิต วันที่ 2 ธันวาคม 2556 ที่จังหวัดร้อยเอ็ด สุนัขพันธุ์ร็อตไวเลอร์ ทำร้ายแม่แมววัย 69 ปี จนสิ้นใจตายและเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558 ที่จังหวัดปราจีนบุรี เด็กชายอายุ 1 ขวบ 7 เดือน มีบาดแผลถูกสุนัขพันธุ์บางแก้วกัดที่บริเวณศีรษะ เป็นแผลลึกขาดจนเห็นกะโหลก อีกทั้งบริเวณขอบตาซ้ายและใบหน้ารวมทั้งโคนขาขวา มีรอยเขียวเป็นรูลึก อาการสาหัส เป็นต้น

ผู้เขียนมีความเห็นว่า มาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยยังมีประสิทธิภาพที่ไม่ดีเพียงพอในการให้ความคุ้มครองต่อสิทธิและเสรีภาพของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้าน ดังนั้นผู้เขียนจึงศึกษาวิจัยถึงมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในต่างประเทศเพื่อนำมาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองต่อสิทธิและเสรีภาพของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้านให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นและสามารถให้ความคุ้มครองต่อสิทธิและเสรีภาพของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้านได้

แม้ว่าในกรุงเทพมหานครจะมีข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 มาใช้บังคับ แต่ก็ยังมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับดังกล่าวนี้มีการควบคุมสุนัขพันธุ์ควบคุมเพียง 4 สายพันธุ์ด้วยกันเท่านั้น คือ สุนัขสายพันธุ์อเมริกัน พิทบูล เทอร์เรีย (American Pitbull Terrier) , สุนัขสายพันธุ์ร็อตไวเลอร์ (Rottweiler) สุนัขสายพันธุ์โดเบอร์แมน (Doberman) , สุนัขสายพันธุ์ฟิลา บราซิลเลียไร (Fila Brasileiro) และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 เป็นเพียงกฎหมายที่ออกมาเพื่อใช้ในการทำประวัติสุนัขเสียเป็นส่วนใหญ่ บุคคลผู้ฝ่าฝืนก็ไม่มีโทษทางอาญาหรือทางแพ่งที่ต้องรับการลงโทษแต่อย่างใด

ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น โดยผู้เขียนได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองของสาธารณชนจากการถูกสุนัขบ้านทำร้ายโดยการศึกษามาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสุนัขบ้านของต่างประเทศและของประเทศไทย เพื่อนำเสนอถึงมาตรการที่มีความเหมาะสมกับสภาพและสภาวะของประเทศไทยขึ้นมา

2. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสุนัขบ้านของต่างประเทศ

2.1 มาตรการในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขบ้านของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสัตว์เลี้ยง คือ The Law for the Humane Treatment and Management of Animals ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวมีการจัดทำขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1973 และถูกแก้ไขเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ. 2000 กฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่ของผู้ที่เป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงไว้ในมาตรา 5 ที่กำหนดว่า ผู้ที่เป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสิทธิต่างๆที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของสัตว์ อีกทั้งมีหน้าที่ในการจะต้องกระทำการอย่างใด ๆ เพื่อคุ้มครองให้สัตว์เลี้ยงมีสุขภาพอนามัยที่ดีและเอื้อประโยชน์ต่อกรรมชีวิตของสัตว์ทั้งในด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการใช้ชีวิตของสัตว์เลี้ยง อีกทั้งต้องกระทำการอย่างใด ๆ เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าสัตว์เลี้ยงของตนเองจะไม่ทำหรือก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินหรือกลายเป็นความรำคาญของมนุษย์ อีกทั้งผู้ที่เป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงจะต้องกระทำการอย่างใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดหรือแพร่กระจายซึ่งเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์เลี้ยงของตนและจะทำเครื่องหมายหรือสิ่งที่สามารถบ่งบอกได้ว่าสัตว์เลี้ยงของตนคือสัตว์เลี้ยงตัวไหน มาตราดังกล่าวนี้มีความสำคัญในการแยกแยะสัตว์เลี้ยง โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีการจัดทำป้ายชื่อ การฝังไมโครชิพ หรือวิธีการอย่างอื่นที่เหมาะสมเพื่อให้ทราบถึงความเป็นเจ้าของ⁴

2.2 มาตรการในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขบ้านของสหรัฐอเมริกา

ผู้เขียนจะทำการอธิบายกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสุนัขของรัฐนิวยอร์กโดยมีรายละเอียดดังนี้

รัฐนิวยอร์ก ได้มีการจัดทำประมวลกฎหมายสุขภาพแห่งนิวยอร์ก หรือ City Health Code ที่ได้กำหนดเรื่องของการควบคุมสุนัขและสัตว์อื่นๆ เพื่อป้องกันไม่ให้สร้างความเดือดร้อนรำคาญ ผู้ใดที่เป็นเจ้าของครอบครองหรือควบคุมดูแล สุนัข แมวหรือสัตว์อื่นๆ จะต้องไม่อนุญาตให้สัตว์นั้นสร้างความเดือดร้อนรำคาญบนทางเท้าในที่สาธารณะ สถานที่ส่วนบุคคลที่บุคคลอื่นเป็นเจ้าของ หรือสถานที่สาธารณะที่สาธารณชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน รวมไปถึงสถานที่ที่อยู่ติดกับที่สาธารณะด้วย บทลงโทษที่มีการกระทำโดยสุนัขหรือแมวที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญบนทางเท้าในที่สาธารณะสถานที่ส่วนบุคคลที่บุคคลอื่นเป็นเจ้าของ หรือสถานที่สาธารณะที่สาธารณชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน รวมไปถึงสถานที่ที่อยู่ติดกับที่สาธารณะนั้น City Health Code มาตรา § 161 กำหนดให้ผู้พิพากษามีอำนาจที่จะลงและลงโทษการละเมิดในส่วนนี้เป็นความผิดโทษปรับของ \$ 25 หรือจำคุกสิบวันหรือทั้งสองอย่างนอกจาก City Health Code

รัฐนิวยอร์ก ยังได้มีการกำหนดการควบคุมการเลี้ยงสุนัขไว้ใน กฎหมายรัฐนิวยอร์ก ค.ศ. 1894 และกฎหมายเกษตรกรรมและตลาด (Agriculture and markets law New York) อีกด้วย โดยกฎหมายรัฐนิวยอร์ก ค.ศ. 1894 กำหนดให้ผู้ที่เป็นเจ้าของ ครอบครองหรือควบคุมดูแลสุนัขจะต้องไม่อนุญาตให้สุนัขเข้าไปในพื้นที่สาธารณะ หรือพื้นที่เปิด หรือไม่มีรั้วรอบซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่สาธารณะ ส่วนกฎหมาย

³ The Law for the Humane Treatment and Management of Animals Article 5

⁴กรกช ม่วงกล้า.(2553). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมดูแลสัตว์เลี้ยง:ศึกษาเฉพาะกรณีสุนัข. หน้า 88

เกษตรกรรมและตลาด (Agriculture and markets law New York) กำหนดให้สุนัขนั้นต้องมีปลอกคอซึ่งเป็นป้ายโลหะแสดงเลขทะเบียนความเป็นเจ้าของและยังไม่หมดอายุอีกด้วย⁵

มลรัฐอิลลินอยส์ Illinois General Assembly มาตรา 18 ให้สิทธิแก่เจ้าของเจ้าของใด ๆ ที่เห็นปลุ่สัตว์ของเขาหรือของเธอหรือสัตว์ปีกของเขาหรือของเธอได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการกระทำโดยสุนัขที่ไม่ได้มาพร้อมหรือไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าของอาจสามารถที่จะฆ่าสุนัขดังกล่าวได้โดยไม่มีคามผิด⁶ มาตรา 16 กำหนดให้การโจมตีที่เกิดจากสุนัขในสถานที่ที่ผู้ถูกโจมตีมีสิทธิถูกต้องตามกฎหมายเจ้าของสุนัขดังกล่าวหรือสัตว์อื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในทางแพ่งต่อความเสียหายต่อบุคคลที่ได้รับความเสียหายดังกล่าวเต็มจำนวนของการบาดเจ็บที่เกิดขึ้น⁷

2.3 มาตราการในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขบ้านของสาธารณรัฐโรสไอส์แลนด์

รัฐบัญญัติ Control of Dogs (Amendment) Act 1992 ได้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขของสาธารณชน โดยกำหนดให้บุคคลใดต้องการที่จะเลี้ยงสุนัขหรือมีสุนัขไว้ในครอบครองจะต้องมีใบอนุญาต (licence) สำหรับการแสดงความเป็นเจ้าของ ตามหลักแล้วบุคคลที่เป็นเจ้าของจะต้องมีใบอนุญาตสุนัขสำหรับสุนัขนั้น (a dog licence for that dog) หรือใบอนุญาตสุนัขทั่วไป (a general dog licence) ดังนั้นการเปลี่ยนมือความเป็นเจ้าของหรือการจำหน่าย ถ่าย โอน สุนัขของตนเองไปเป็นของบุคคลอื่นก็จำเป็นที่จะต้องโอนใบอนุญาตสุนัขดังกล่าวด้วย⁸

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสุนัขบ้านของประเทศไทย

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองสิทธิในการเลี้ยงสุนัขบ้านของประชาชนไว้ โดยในมุมมองทางกฎหมายนั้น สุนัขบ้านถือว่าเป็นทรัพย์สินของสาธารณชน สาธารณชนสามารถที่จะเป็นเจ้าของหรือเป็นถือกรรมสิทธิ์ในสุนัขได้ โดยได้มีคำพิพากษาที่ยืนยันว่าสุนัขเป็นทรัพย์สินที่สาธารณชนสามารถครอบครองได้ คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2488/2523 โดยเหตุผลในคำพิพากษาดังกล่าวตอนหนึ่งศาลให้เหตุผลว่า “จำเลยเป็นเจ้าของสุนัขหรือไม่นั้น คดีฟังได้ว่าสุนัขนั้นเป็นสุนัขในบ้านของจำเลย และนางสุนันท์ พุนภิรมย์ ภริยาจำเลยรับว่าเป็นเจ้าของ จึงฟังได้ว่าสุนัขนั้นเป็นทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาของจำเลยกับนางสุนันท์ พุนภิรมย์ ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา” จากคำพิพากษาดังกล่าวย่อมแสดงได้ว่าสุนัขเป็นทรัพย์สินของสาธารณชน

3.2 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติฉบับนั้นนอกจากที่จะกำหนดรับรองสิทธิของประชาชนในการเลี้ยงสุนัขแล้วยังได้กำหนดหน้าที่ของเจ้าของสุนัขบ้านไว้อีกด้วย โดยมีการกำหนดไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยง

⁵สุริยวดี นนทะโชติ.(2550). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเหตุเดือดร้อนรำคาญจากสุนัขที่มีเจ้าของ. หน้า 46

⁶ Illinois General Assembly มาตรา 18

⁷ Illinois General Assembly มาตรา 16

⁸ศิริวรรต วุฒิปาพกุล.(2552). มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการเลี้ยงสุนัข.วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.หน้า 86-87

หรือปล่อยสัตว์ไว้ด้วย คือ เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้ การออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาดหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

3.3 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขของสาธารณชน โดยกำหนดให้สาธารณชนที่เป็นเจ้าของสุนัขควบคุมต้องจัดการให้สุนัขควบคุมทุกตัวได้รับการฉีดวัคซีนจากสัตวแพทย์ หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์ หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ตามกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด

3.4 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ห้ามมิให้ผู้ใดมีการปล่อยสัตว์ นำสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนนหรือเข้าไปในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้ หรือปล่อยให้สัตว์ถ่ายมูลบนถนนและมิได้ขจัดมูลดังกล่าวให้หมดไปยกเว้นผู้ได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้นำขบวนสัตว์หรือฝูงสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนนและได้เสียค่าธรรมเนียมรักษาความสะอาดตามข้อกำหนดของท้องถิ่น

4. วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้าน

4.1 ปัญหาและแนวทางแก้ไขของการที่ไม่มีกฎหมายควบคุมการเลี้ยงสุนัขเป็นการเฉพาะประเทศไทยก็เป็นรัฐ ดังนั้นจึงมีหน้าที่ในการดูแลและให้ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งของประชาชนหรือของสาธารณชนในประเทศไทย นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยยังได้กำหนดหน้าที่ดังกล่าวในการดูแลและให้ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งของประชาชนในประเทศไทยไว้ด้วย คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495 มาตรา 40 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 71 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 57 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 62 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 75 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 81 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเหล่านี้ที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษารวบรวมมาข้างต้นนี้ ล้วนแล้วแต่มีการกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ดูแลและให้ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งของประชาชนหรือของสาธารณชนในประเทศไทยทั้งสิ้น แต่ทว่าปัญหาที่สาธารณชนได้รับ

อันตรายจากการกระทำของสุนัขยังคงมีปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้รับการดูแลแก้ไขแต่อย่างใด ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าควรที่จะจัดทำกฎหมายขึ้นมาเพื่อคุ้มครองสิทธิของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้านก็จะสามารถแก้ไขปัญหาการคุ้มครองสิทธิของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้านได้

4.2 ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับบทลงโทษเจ้าของสุนัขที่มีการปล่อยให้สุนัขของตนมาทำอันตรายต่อสาธารณชน

จะเห็นได้ว่าปัจจุบันไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดๆเลยที่จะคุ้มครองให้เจ้าของสุนัขต้องรับผิดชอบทั้งแพ่งและทางอาญาต่อสาธารณชนที่ถูกสุนัขทำร้าย แม้ว่าในทางแพ่งจะมีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 แต่ทว่ามาตราดังกล่าวก็ทำได้คุ้มครองสิทธิของสาธารณชนอย่างชัดเจน เพราะในบางกรณีศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้องมาแล้ว ดังนั้นสิทธิของสาธารณชนที่จะได้รับการคุ้มครองนี้ จะต้องชนะคดีถึงจะได้รับความคุ้มครองไม่ใช่การคุ้มครองจากกฎหมายของภาครัฐโดยแท้จริง

ผู้เขียนมีความเห็นว่าหากมีการนำเอาหลักการที่มีการกำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น รัฐอิลลินอยส์ และรัฐนิวยอร์ก มาปรับใช้กับประเทศไทยก็จะเป็นการดี โดยมีการกำหนดบทลงโทษเจ้าของสุนัขที่มีการปล่อยให้สุนัขของตนมาทำอันตรายต่อสาธารณชน ไว้เป็นการเฉพาะใน “ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเลี้ยงสุนัข พ.ศ.” ที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในหัวข้อ 4.1 ก็จะเป็นการดี โดยผู้เขียนเห็นสมควรว่าควรมีการกำหนดดังนี้

ความรับผิดในทางแพ่งของบุคคลที่เป็นเจ้าของสุนัข “มาตรา....เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในทางแพ่งต่อความเสียหายต่อบุคคลที่ได้รับความเสียหายดังกล่าวเต็มจำนวนของการบาดเจ็บที่เกิดขึ้น และค่าความเสียหายอื่น ๆ ที่ผู้ได้รับความเสียหายได้รับจากการกระทำของสุนัขนั้น”

ความรับผิดในทางอาญาของบุคคลที่เป็นเจ้าของสุนัข “มาตรา....บุคคลใดไม่ควบคุมสุนัขที่อยู่ในความดูแลของตนและสุนัขนั้นได้ทำอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลอื่นบุคคลผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท”

ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหากับบทลงโทษเจ้าของสุนัขที่มีการปล่อยให้สุนัขของตนมาทำอันตรายต่อสาธารณชนได้